శ్రీరస్తు.

దివ్యశ్రీ చరణార విందాభ్యానమః.

శ్రీతుంగదుర్తి బుచ్చయార్యసద్గురుయోగీశ్వరదివ్యశ్రీచరణార

విందాభ్యోన్నమః.

౧. క॥ శ్రీలక్ష్మీశునివాణిమది। చాలన్నుతియించిగౌరి శంకర వినతుల్।
దేలించిభారతీశుని। మాలిమిగనునటులగొల్తు మనసార నిటల్॥

౨. క॥ విఘ్నములసర్వరాజై। విఘ్నాటవులందహింపవైశ్వానరుడై।
విఘ్నములబారదోలెడి। విఘ్నేశ్వరుగొల్తుకావ్య వితరణకోరకున్॥

౩. గీ॥ అవనియాధారపంచకాహ్వాయలనెన్ని। వినయమొప్పగవేత్తలవినుతిజేసి।
ఘనులగొనియాడిదైవత గణమునెన్ని। పండితులకొగ్గిసాధులప్రస్తుతించి॥

౪. తే॥ అరయశ్రీవేమనార్యునియభినుతించి। బుచ్చయార్యునిమదిలోనపూజచేసి।
వారిశిష్యప్రశిష్యులనభినుతించి। గురునకునుమ్రొక్కిసుకవులగోరితలచి॥

౫. ఆ॥ నీతిశతకముదృష్టాంతనీతివెలయ। నమరరచియించిజానకీనాధుపేర।
నంకితంబిడియర్పించినానుదీని। దర్పణమురీతిదృష్టంబుదగులరామ॥

౬. తే॥ తప్పులనుచునెంచితగ్గియుండగరాదు। యొప్పులనుచునెంచియురకరాదు।
దారినేరుగడచిదరిజేరరేనరులు। రామరామసార్వభౌమరామ॥

౭. ఆ॥ మనసుకుదురజేసి మార్గంబుదృఢపడ। చెప్పినంతవినియుగొప్పజేసి।
తప్పులున్నపైచియొప్పుగావించుటలు। సాధుజనులధర్మసరణిరామ॥

దృష్టాంతనీతిపద్యములు.

౮. తే॥ విద్యయనగవ్రాయవిద్యగానిలయందు। విద్యయనగచదువవిద్యగాదు।
విద్యయనగజన్మవివరంబులెరుగుటె। రామరామసార్వభౌమరామ॥

౯. తే॥ పెద్దలయినవారిబుద్ధియోగ్యతలను। పెద్దదయినవారుపెద్దలగును।
బుద్ధిసుద్దులులేకభుజియింపపెద్దరే। రామరామసార్వభౌమరామ॥

౧౦. తే॥ ఔనుయౌనుటన్న యర్యోదిదుస్తరము। కాదుకాదటన్నకాకపోను।
మంచియనుమానమగుమరిచెడుగుతథ్యమగు। రామరామసార్వ॥

దృష్టాంతనీతిపద్యములు.

౧౧. తే॥ గజములీనుచుండుకడుకాలమునకొకటి। పందియీను నేటపదిపదారు।
జాతిబలమ్ములున్న జనుకీర్తులుండునా। రామరామసార్వ॥

౧౨. తే॥ అంచయుండియుండియుండ మొక్కటిబెట్టు। కుక్కుటములు సేయుగుడ్లు బ
కడుపుపండిన లెస్సగలకీర్తిపండునా। రామరామసార్వ॥ (హంస।

౧౩. తే॥ నరుడుపోరున చెడునునాచు చెచెడునీరు। వనిత చెడునుమానహానిచేత।
సాధు చెచెడు నెంతసంపన్నులయినను। రామరామసార్వ॥

౧౪. గీ॥ చావునుద్దేసించిసాధు నేపోరనగు। జడుడుమృత్యునోటచేరియుండి।
జ్వాలజుట్టితిరుగుశలభమందినరీతి। తనలిచెడ డెనీచ ఖలుడురామ॥

౧౫. గీ॥ ఖలుడుజ్ఞానినిపోలికపటాత్ముడయ్యుండు। జ్ఞానివికటవృత్తిగాచెరించు।
జ్ఞానిఖలులనిజ్జముగనిచెరించునుసాధు। సాధు నెరుగుదైవసముడురామ॥

౧౬. తే॥ తెలసినట్టివారు తెలుపరితిరులకెలమి। తెలసి తెలయనివారు తెల్పుచుండు।
నిజ్జ మెరింగినతనకునితర మెప్పెలనో। రామరామసార్వభౌమరామ॥

౧౭. తే॥ సాధుకెప్పుడుతాపసంగ్రహంబెరాదు। వచ్చె నేనిదానికడ్డిలేదు।
జ్వాలబాడబమును చేరు నేమానవులు। రామరామసార్వ॥

౧౮. క॥ సాధగనయోగసిద్ధుడు। సాధుసదానందమత్తుసర్వజ్ఞుడిలన్।
సాధననమాయకుండగు। సాధునుగమనింపయొరులసాధ్యమెరామ॥

౧౯. క॥ సాధెరుగున్నిన్ను సాధుల। సాధులనీవెరిగి వెంటపోమచుండువిలన్।
సాధాసాధ్యములణిచియు। వాదికెడగిలించినోంచువాడవురామ॥

౨౦. తే॥ సాధుకిచ్చినయీవిసంపదల్ గలిగించు। యోగికిచ్చినయీవిభోగమిచ్చు।
నీచుకిచ్చినయీవినిర్భాగ్యమొనరించు। రామరామసార్వభౌమరామ॥

౨౧. తె॥ వద్దువద్దనువారికర్పింపనిష్ఫలము। యివ్వుమనినవారికిడుటసమము।
అడుగనట్టివారికర్పింపసఫలమగు। రామరామసార్వ॥

౨౨. గీ॥ దూరమున్నవాని దృష్టింపయోచించు। యొద్దనున్న దానియరుగలేక।
యెటనుండినరులుయెనుకముందరచూచు। కాలుక్రిందిగుంటగనునెరామ॥

౨౩. తే॥ ఘనులు చే[illegible]గుపనులగ[illegible]స్వక। కూర్మిరులందు చే[illegible]టనెరవు।
అట్టికష్టటె[illegible]ను। రామరామసార్వ భౌమరామ॥

౨౪. గీ॥ అందమ[illegible]పయుగజారి। యందియందరానియధిక[illegible]।
పండు తెరగి[illegible]ఖ్యులముఖ్యులను। నమ్మరాదుజగతియందురామ॥

౨౫. గీ॥ ఆకటైనవారికన్నంబుయిడకేక। గోవుకిచ్చునంతగొప్పచూపి।
మాయచేసిపంపివారిదారలనిపించు। కుటిలదాతకట్టిగుణముర్రామ॥

౨౬. గీ॥ వినెడివారికిశల్పవిశదమైవత్తరించు। కన్నవారికెరుక గాంచఘనము।
విననికసనివారికివ్విధంబెరుగింప। యెలుగుకగ్నిచూపునట్లురామ॥

౨౭. తే॥ అడగితెలుసుకొనుటయవనిలోధర్మంబు।చూచితెలుసుకొనుటమాటిజగతి
తనకదాఁజెలియనగుతత్వగోచరుడిలను। రామరామసార్వభౌమరామ॥

౨౮. క॥ చెడుఘనులనడుసుగట్టుల। పెడతిరిగినపోతులెదుటపెద్దలయెదుటన్।
బడుగయినసరుడునిలచిన। చెడుదలకగుగాక మేలుచెందదురామ॥

౨౯. తే॥ ఎదుటదెలియువాడుపేల్పుదాసనబరగు।తన్నుతెలియువాడుదాతయగును
కాలమెఱిగినవాడుఘనయోగనిపుణుడగు। రామరామసార్వ॥

౩౦. తే॥ పెట్టునిల్వదుయంతపేవకైననుధరణి। కొట్లునిల్చుమరియుకొంతవరకు।
మాటనిల్చునుయుగముమారినాతెప్పకను। రామరామసార్వ॥

౩౧. తే॥ కలసితెలియరాదుకైలాసపతికయిన। తెలసికలియరాదుదేముడైన।
కలసితెలసినపిదపగర్భమలినంబగును। రామరామసార్వ॥

౩౨. తే॥ వగవరాదుయిచ్చివైవభంబయినను। తగులరాదుతావుతరచుగనక।
నగవరాదుసభలనధికారులెదుటను। రామరామసార్వ॥

౩౩. తే॥ పట్టివిడువరాదుబ్రహ్మాదులెదురించ। విడచిపట్టరాదువీరుడైన।
పట్టికట్టికొట్టియదుటనిల్వగనగునె। రామరామసార్వ॥

౩౪. క॥ తలబరువుచెట్టువాయువు। వలనన్ ధరడొల్లురీతివసుధాస్థలిలో।
తలపొగరుదుర్మదాంధులు। నిలగూలుమసాధువలన నిజ్జముగరామ॥

౩౫. తే॥ ఘనులుఘనులమెచ్చుఘనచర్యలనుజూచి।ఖలుడుఖలునిమెచ్చుఘనునిగనక
ఖరముశేవులమెచ్చుఘనసభలుమెచ్చునా। రామరామసార్వ॥

౩౬. తే॥ ఘనులజేరిఖలుడుకడుకాచుకొనియుంట। తానుబ్రతుకుదలకెరలపగాను
కప్పకాలుకొరకు కాకంబుగాయదా। రామరామసార్వ॥

౩౭. తే॥ ఆసతేతభూమిసావరించినకేక। గాసికెందిపీదపక్షానిగాగ।
నీటిక్షేలునకొంగనిలచికదిలాడునా। రామరామసార్వ॥

౩౮. తే॥ ఘనులయొద్దనుచేరిఖలుడుపూర్తిగనిక్కి। యితరఘనులనొంపనిశ్చయించు
గాలునెక్కిదన్నగగనమునకముసా। రామరామసార్వ॥

౩౯. గీ॥ పేరులేనివారిపేరోలగముజేర్చి। గొప్పజేసినల్పగుణముజూచి।
వగచిమాన్పగతనకు వశ్యమాధరలోన। ముందుదెలియరానిమొరటురామ॥.

౪౦. గీ॥ అష్టకష్టపడియునార్జించిధనమెల్ల। తినకపేదలకునుతిరిపమిడక॥।
వడ్డికిచ్చుచుచీమవలెకూడబెట్టువా। డధమజనులకధముడండ్రురామ

౪౧. తే॥ క్షేత్రమెరిగియిత్తుజగతిలోనుంచవలె। పాత్రమెరిగియీవిబడుపవలయు।
సూత్రమెరిగిపనులసోధింపవలయును। రామరామసార్వ॥

౪౨. తే॥ జ్ఞానిమంచిగుణముపూనిమాన్పగదలచి। బాధజేతురవనిపాపులగుచు।
కమతమణగుటెగాక కరిగికనకముచెడునె। రామరామసార్వ॥

౪౩. తే॥ నీచదశచెఘనులునిరువొడవితానొక్క। నీచసభలకొదిగినిలచుటెల్ల।
గలియరాడదిమాయగనుటకోయక్కరకో। రామరామసార్వ।

౪౪. గీ॥ ఘనులనెపుడుచెరుపగాఖలుండునుకోరు। కోరరటులఘనులుకోరనేని।
అగ్నిలోనవైచునాహుతిరీతియై। భస్మిగాడెఖలుడుబరగరామ॥

౪౫. తే॥ ఖలుడుగొప్పపనులక్రమమెఋంగకజేయు। ఘనులుచేయరట్లుక్రమములేక
కుక్కనడచినరీతికుంజరమునడుచునా। రామరామసార్వ॥

౪౬. తే॥ బదులుపలుకనివారిభావంబునొప్పింప। తానెనొచ్చుపిదపతథ్యముగను।
బరగభాస్కరుమీదబరపుఘూశేమగును। రామరామసార్వ॥

౪౭. తే॥ నీరులోనిపాలునిపుణతోగొర్రిలెడి। హంసశ్రేష్ఠమనదుయవనికోంగ।
చదివినాతనుమూఢజనుతితోసామ్యమె। రామరామసార్వ॥

౪౮. తే॥ బాగుజేయువారుబాయరెంతయునొచ్చి। చెరచువారుకలియ చేరరెపుడు।
కడకువచ్చుమృత్యుగలననిముందనునె। రామరామసార్వ॥

౪౯. తే॥ తానుయుండితినకతగుబీదలకునిడక। యితరులివ్వచూచియిష్టపడక।
వగచిలోభినష్టపడుమూడువిధముల। రామరామసార్వ॥

౫౦. తే॥ జనములంతయొకటిజేను భేదములు రెండు।ఘనులునీచులనెడిక్రమముగలదు
కన్నుతగులుతావుగని సంచరింపనగు। రామరామసార్వభౌమరామ॥.

౫౧. తే॥ మధుమక్షికలదోలిమదునొందిసంయ్యాను।నటులవ్యాఘ్రఘనఖములందనగునె
యలవిగానిపనులయమరించ చడనగునె। రామరామసార్వ॥

౫౨. తే॥ గోమూత్రమునుపట్టి శోర్రిద్రాగుదురవని। యటులగోమయంబునవ్యుద్రాద
మనసునొప్పటయొకటెమలినంబులొక్కటె। రామరామసార్వభౌమరామ॥

౫౩. తే॥ ఖలుడుకపటవృత్తి ఘనులనొప్పించ। శత్రునకును మేలుచేయఘనుడు।
పిల్లి నెత్తిన చెయ్యి చల్లినసామ్యమగు। రామరామసార్వభౌమరామ॥

౫౪. తే॥ కసిరిచెప్పినవారు కారుణ్యులనదగును। తిట్టిచెప్పినవాడు దేముడగును।
నవ్వి చెప్పినవారినమ్మరాదిలయందు। రామరామసార్వ॥

౫౫. తే॥ యిష్టమొందియిచ్చు యీవిత్రుణమేచాలు। కష్టమొందియిచ్చుఘనమదేల।
రసముగలుగుఫలముదుచిచూడచాలదా। రామరామసార్వ॥

౫౬. గీ॥ పచ్చుదారిమరచివలపించినొప్పించి। బ్రతుకుతలమువొచ్చుబరతుదపని।
యదిమూలమయివృద్ధికనుకూలమగుచుండు। మరమయోగిడావిమహినిరామ॥

౫౭. తే॥ బదులుపలుకకయిచ్చుబహుచేతిచేరయించి। తెలిసి తెలియనట్లు తెల్పుచుండ
వాడుజోకిగకైవడిసంచరించనగు। రామరామసార్వ॥

౫౮. తే॥ తాసమర్థుడయ్యునెలపుల నెర వేర్పు। నటులలోభిపూని నడచుటరయ।
యీపరాకలోకునీటిలాదిగునట్లు। రామరామసార్వ॥

౫౯. తే॥ పరులనూరికి పోరపాపంబునిడించు। పరులమేలుగోర ఫలముగలుగు।
పరులతినరీతిగాభావింపజ్ఞానియగు। రామరామసార్వ॥

౬౦. తే॥ ఫలమునిచ్చువారిపాటింపుచేయకను। ఫలముచెరచువారిబంటులగుచు
యిట్టిపామరులిలనుయాఛమనూకరులగుదు। రామరామసార్వ॥

౬౧. తే॥ మంచివారిజూచిమన్నించరిజగతి। కొంచపాటినెల్ల గొప్పజేయు।
చలుకాలపన్నిరాలమునుపక్షితెలి। రామరామసార్వ॥

౬౨. తే॥ రంగపంచమునుచూచివాంఛచేకోరనగు। నవలిప్రమింగినుచులనాశ్యమగునె
రంగులాడనెవ్వరచ్చులుమెచ్చునా। రామరామసార్వ॥

౬౩. తే॥ ఖలుడుఖలునకిచ్చిఘనమెప్పరనిపించు। ఖలుడుఘనులకివ్వకష్టమందు।
కప్పగడ్డికిపికికంబాలకొడ్డునా। రామరామసార్వ॥

౬౪. తే॥ చేతగానిపనులచేయరాదెప్పటికి। చేసిచెప్పరాదువెలునకైన।
చెప్పితప్పరాదుశాత్రివృతోనైన। రామరామసార్వ॥

౬౫. తే॥ అప్పముండరాదుయదనిన్నియులకైన। యుండితొలగరాదు ఖండనయిన।
తొలగినట్టివారికలియంగరాదిలను। రామరామసార్వ॥

౬౬. తే॥ శక్తిలేకపనులచేయబూనగరాదు। పూనిపరులనొచ్చబుచ్చరాదు।
పూనినట్టివారుస్వచ్ఛంబుగాదిలను। రామరామసార్వ॥

౧౭. తే॥ మతిచెడంగనిచారిమరిచేర్పగారాదు। చేర్చిమర్మమరయచెప్పరాదు।
చెప్పితాకలహింప చెడుసిద్ధమయ్యెండు। రామరామసార్వ॥

౧౮. తే॥ నాగుబాములబట్టినవలీలవారియించు। గరుడిపుట్టమీదగనకవాలు।
తానుపట్టునదియుతెనుపట్టుతిలమహిమ। రామరామసార్వ॥

౧౯. తే॥ మగువమహిమలోకమంతనిగిడియునుండె। మగువనొంచనేనిమాన్యుడగును
మగువబొందదేవేనిమరిబ్రహ్మవేత్తగు। రామరామసార్వ॥

౨౦. తే॥ వడ్డియాసచేతయొరులకునప్పిచ్చి। నమ్మికార్యమందునాత్రబడుట।
బుడ్డనమ్మియువేటపాలుపారదిగినట్లు। రామరామసార్వ॥

౨౧. తే॥ రాజులేనికోటరథసంబుగలనీట। కాపుగలుగుతోట ఘనులకెదుట।
అండలేనిచోటనుండరాదిలయందు। రామరామసార్వ॥

౨౨. తే॥ పెద్దలేనియూరుపిన్నలేమిడియిల్లు। సుద్దిలేనిమంత్రమూత్రక్రియలు।
హద్దులేనిశిష్యులవనిపయ్యవిప్రుధా। రామరామసార్వ॥

౨౩. తే॥ చెడ్డకార్యములనుచేసి యవరెఱగరని। దాగియుండిపొంచుధరణిమీద।
కండ్లుమూసియుపాలుఘటమందుపిల్లిగతి। రామరామసార్వ॥

౨౪. తే॥ అల్పులాడుమాటలవిలెక్కకేరావు। ఘనులమాటనిజముకాకపోదు।
కొంచపాటిమాటకొంపలుముంపనగు। రామరామసార్వ॥

౨౫. తే॥ కాపులేనియూరు ఘనముఖులులేనిసభ। డాపులేనిధనమూదర్పనండ।
చూపులేనిరూవుచూడనిష్ఫలమగును। రామరామసార్వ॥

౨౬. తే॥ గజముతేగుదారి గానంగలేకను। యలుకబోవుకంతవెవకినట్లు।
అల్పతప్పులుబట్టిఅధముండుతుళ్ళునగు। రామరామసార్వ॥

౨౭. తే॥ లోభిఘనునకైనలోభంబుదీర్తునని। కాసులిచ్చిలెక్కగరపుచుండు।
శప్పమొక్కటిగాల్చిచేలకెరువిడినట్లు। రామరామసార్వ॥

౨౮. తే॥ తానుసద్గుణుడైనతనకంతసద్గుణులె। దుష్టుడైనతనకు దుష్టులంత।
సుగుణుడైనయితరసోధనతనకేల। రామరామసార్వ॥

౨౯. తే॥ కొక్కగాంద్రపెట్టుకొండనైననుచూచి। శిష్యామట్లుకనరుచేయదేపుడు।
అల్పుడాగ్రహించనధికుడుగ్గ్రుండగునె। రామరామసార్వ॥

౩౦. తే॥ మానుమానురాచి మరియగ్నిపుట్టించి। మానుక్రిందియలముమసినిచేయు।
అధికులటులలపోరియధములగాజేయు। రామరామసార్వ॥

౮౧. సీ॥ అందరికినిచూడసాధారణకళయగు। నధియయుజాతిగుర్తుయధికమునేడు।
అందరదనిచూచినపహసింతురుధరను। శిగ్గుశృంగారమైజనదెరామ॥

౮౨. తే॥ ధనముహెచ్చుగలుగతాదినునప్పిచ్చు।కులముగలుగహెచ్చుకులమునందు।
గుణముహీనంబయినకులధనములబ్బునా। రామరామసార్వ॥

౮౩. తే॥ చెడునుమంచియనుచుచేకూర్పగారాదు। మంచినిచెడుగనుచుమనుపరాదు
విషచినుములగురీతివివరింపనగుజగతి। రామరామసార్వ॥

౮౪. తే॥ ఘనులునీచులచేర్పిగలఖ్యాతిపోనాడి। నీచఫలముతొనునిర్వహించు।
పాచిపట్టిననీరుపద్ధతినొప్పారు। రామరామసార్వ॥

౮౫. తే॥ పేంటకన్నరోతనంటలేవేరేమి। కంటికన్నమృదువుగాంచలేదు।
కపటికన్నపాపఖలుజడుండునులేడు। రామరామసార్వ॥

౮౬. క॥ మూషకబలములగమగొని। రోషంబునుదాచిపిల్లిరూఢిదలిర్పన్।
భేషనుచుపొంచురీతిన। దోషులగనిమెచ్చిఘనులుదొలగుమరామా॥

౮౭. తే॥ కప్పకాలుకొరదుకోకిసస్థానమున। తపముచేయునటులదాగియుండి।
కాలుచిక్కినపట్టి ఘాతచేసినరీతి। కూర్రుడొకనికాచికొనుటరామ॥

౮౮. సీ॥ గొఱ్ఱెకుతికబట్టుకొనియునుతోడేలు। తోకదిప్పినూకదొట్రుపడుచు।
దానికన్నముందుధవుడుబెట్టినరీతి। మృత్యుజాడలెవకుమూర్ఖరామ॥

౮౯. తే॥ నీచునీచముమెచ్చి యిలకిదేఘనమన। ఘనులుచూచిదానిఘనతదనునే॥
కుక్కమెచ్చినదరసి కుంజరముమెచ్చునా। రామరామసార్వ।

౯౦. సీ॥ కర్కటంబునెరియగనియుజంబూకంబు। బరగిబరగిపిత్తిభంగపెట్టు।
గనుడిక్కృష్ణాయనినకర్కటముమొనవునా। అధములధములకొగ్గబడరెరామ॥

౯౧. క॥ కలహామతప్పజేసిన। బలవంతులుమెచ్చుహానబలుమెప్పగునా।
యిలపేసలట్లుచెపిన। తలవంపులుజేతుంటేని దపయకరామ॥

౯౨. క॥ నియపేదకిడినదానము। కరమర్థియుగొనియుదానిఘనతయొవర్పన్।
నెరధనికుకిడినదానము। కరమొగ్గిత్ప్రణీకరింపగల్గునురామా॥

౯౩. క॥ నీచులకువిద్యగలిగిన। నీచంబునమెరయుచుండునెరఘనమగునా।
గోచినజల్తారమరిన॥ తేజంబనితలకుపాగదీస్తురెరామ॥

౯౪. గీ॥ కాలగతివల్లసందర్భఘటనవలన। నారకేళంబుదొరకిననాత్రపడిన।
కుక్కకబ్బునెటెంకాయకుపలయుమున। నీచుకగుమేలునీరీతినెగడురామ॥

౯౫. తే॥ పాలు లేదిగివచ్చిపనికొచ్చినారమచు। తల్లిదండ్రిమురియుటకరణివిూవ।
నదియాయుక్షీణమగుననితలబోయరో। రామరామసార్వ॥

౯౬. క॥ కలవారుచెప్పకొరకిన। బలవంతులుకొరకిచూచిబల్రుచియనెపిక।
యిలపేదలటులచేసిన। తలకెక్కినదండ్రుపిచ్చిదపయకరామా॥

౯౭. క॥ కూర్రుడుధనికుండైనను। వారుణినిరుపేదలయినవలపరువేడక।
ఘోరఫణిమందుమణిగని। చేరునెనరులపరిభీలిజనకనురామా॥

౯౮. గీ॥ కొండతోడపోరుకొనియునుపొట్టెలు। తగులుచుండుఘోరపర్వమునను।
కాలమెరిగితగులఘునగిరిపార్గదా। కాలమనుసరించుఘనులురామ॥

౯౯. తె॥ రుచులమెలగుజిహ్వరూపింపగాలేక। యద్రిచీమపృషణమెతికపుట్టి।
నటులఘనులోభంబునధముండుబ్బునగు। రామరామసార్వ॥

౧౦౦. గీ॥ విషమువిషముగాకవిశదమౌసునయగు।సునయమునసుముగాకి నో సువిషము
యబ్ధిద్రచ్చునపుడుయభపురాక్షసులకుమ। కాలకర్మగతులగాంచ రామ॥

౧౦౧. క॥ నీచులకుప్రజ్ఞకలిగిన। నీచంబునమెరయుగానసెఘనమగునా।
పొచ్చప్పునున్నతగరము। యోచినమరియొక్కపనికిమొసగునెరామ॥

౧౦౨. గీ॥ గంగచేతచలికగడగడవణకెడు। శిముడుచంద్రుచేర్చిచలగలేక.
విషపుకాగమెలగి విశ్వంబుగాయడె। ఘనులమేలుసుజనకాపురామ॥

౧౦౩. తె॥ అంతదెలియువారుయవనిసర్వజ్ఞులగు। కొంతదెలియువారుకొంచతములు।
యేమిదెలియనివాని యూవిరాట్టనపగుమ। రామరామసార్వ॥

౧౦౪. తె॥ నాగవిషమునకిరుపుసాగారపఁబుడె। పరగపాషాణముకుపత్రియుండె।
సాధువిషమునకిరుపుసాధింపగారాదు। రామ।

౧౦౫. క॥ దుష్టునకుదర్పమమరిన। దుష్టతచేచెడును మేలువొండకధరపై।
దుష్టోరగంబుబుసగొన। స్పష్టమగుక్షణమునకు జగతినరామా।

౧౦౬. తె॥ సాధుసజ్జనులకును సౌఖ్యమమరగనొప్ప। జ్ఞానిపోషదుష్టచెరుపునెపుడు।
సర్వజ్ఞుడీరెండుసర్వపాపోరసగు। రామ।

౧౦౭. తె॥ అవనిభోగులిపుడుయతిపుణ్యులేమునుపు। పరగకష్టులిపుడుసాధులపుడు।
యిపుడుజ్ఞానులయినయికభోగపుణ్యులగు। చేపిసంతగాదెజగతిరామ॥

౧౦౮. తె॥ వాదితెలియుచర్యవలయునంతకుజాస్తి।వాదతెలియుతనయమలయుకెచ్చు
చెర్చదెలియుసాక్షి చెప్పినంతకునిజము। పూవదెలియునంతమహిన్నిరామ॥

ప్రదుష్టారిత నీతిపద్యములు.

౧౦౯. క॥ దూషకులెన్ని వచించిన। భాషల ప్రత్యయమెగాక బంధకమగునా।
ద్వేషులననంతదైవత। భూషులనక శాపమునగ పొందుదు రామా॥

౧౧౦. క॥ మౌనంబు యోగసత్క్రియ। మౌనంబిల కలహమునకు మందయ్యెండుక్।
మౌనంబు సర్వసాక్షుగు। మౌనమి కార్యాదులందు మనదగు రామా॥

౧౧౧. క॥ కృపాయనకు సంపదమరిన। కృపాలత చేచెడుబడాని గుణమయ్యెండుక్।
ఘాతకగర్భమైగను। కృపారోశ్చికమైనరీతి కుంభిని రామా॥

౧౧౨. తే॥ పాతలంజ మొత్తబడి బజారున చేరి। నీతి దెల్పుయిలకు నీతలకును।
చెప్పమెక్కినవుకు చెయిజూచి ముడిసినటు॥ రామ॥

౧౧౩. తే॥ పట్టియిస్త్రిచూపి వస్త్రి స్త్రీసమునైన। వారలెంతవారొ వసుధయందు।
హస్తనించ మెక్కిభోంచేయలేపనెడి। వారలెంతవారొ వసుధరాము॥

౧౧౪. క॥ యితరుల తానొచ్చించిన। యితరుల చేనొచ్చబడిన యింగితుడైనన్।
గతికే త్రినిష్ఫలంబగు। మతిమంతులు చెప్పమి నీతిమార్గము రామా॥

౧౧౫. క॥ ముందుగని మెచ్చినయలను। సందేహమునొందు నిలుపజనగి నిజామిల్।
కండెక్కియెక్కిరింతురు। కండుకనుండుండుకొతిగతినొగి రామా॥

౧౧౬. తే॥ మొదలనొర్వగలేక నొగిరితిగవలేక। తనకునణగుదాని తప్పకణమ।
ఆత్తపైకోపంబును త్తపై చూపినటు। రామరామసార్వ॥

౧౧౭. సీ॥ గగనముందునున్న ఘనరవిబింబ కిరణ। కంటిరెప్పమూపి కాంచనగునె।
చప్పకొండకైన దాపగుగట్టిమ్బు। తిస్సశోధనకగు నెతలప రామ॥

౧౧౮. సీ॥ అగ్నిలోన వైచి మనాజ్యాహుతులకైన। పరిమళంబుగలుగు పతివ్రతలకు।
నవయు తాంబూలచిప్పణ పరిమళము దోచు। సకలసంపదమయుసతికి రామ।

౧౧౯. గీ। సత్యమును నమ్మువాండ్లు సాధులగుదు। దయను పొందిన ధనికులు దాతలగుదు।
నిష్టపొందినవారు సుస్థికులగుదు। శాంతమును పొందువారి విచలగు రామ।

౧౨౦. సీ॥ పాపము తెయింపగం గాప్రభావమొనయు। తాపమరియింప చెంద్రుడునాలి
దైన్యము తెయింప శ్రీకల్పతరువు చాలగు। సాధువలన నుని వియన్నిచలగు రామ॥ (యుండు।

౧౨౧. క॥ చాతలు లేమిడిబడనను। యితరులారియినవర్ష రీతులు చెడినన్।
మాలికచీవాల్లందిన। శాతలు మానుడు రెతిరిగి జపకరామ॥

౧౨౨. తే॥ ఎగరవేయు రాయియిల మీదపడినాయె। నదియు గగనమునకునంటరాద
భూమిశక్తికిమించు భుజశక్తులుందునా॥ రామరామసార్వ॥

౧౨౩. తే॥ నీటిలోనమునగినెరస్నానులగుచుండు। బ్రతికిమంటిమునగబడరుధరణి।
మంటిమునగినందుమాట్లాడదైవమగు। రామరామసార్వ॥

౧౨౪. తే॥ మేలుకన్నకీడుమేదిని ముందొనరు। కీడుకన్నమేలుగూడుముందు।
హెచ్చువెనుకయ్యుండుహీనంబుముందమరు। రామరామసార్వ॥

౧౨౫. క॥ సత్యమునఁనాయువృద్ధగు। సత్యముదయలమరెనేనిసదయుండునగున్।
సత్యముదయశాంతముగల। నిత్యుండెసకలమునకునిజూడగురామా॥

౧౨౬. తే॥ పుట్టినిల్లుగాల్పపుణ్యమెసిద్ధించు। యున్నయిల్లుకాల్చకొనకముండె।
పుట్టినిల్లునెంచిపూజింపధర్మమగు। రామరామసార్వ॥

౧౨౭ తే॥ వైభవంబుగల్గువినినమానవులకును। శత్రుజయముగల్గుచదువరులకు।
మంగళంబమరునీమార్గానువర్తులకు। రామరామసార్వ॥

౧౨౮. తే॥ అవనియందునగుంటూరి వసతినున్న। వంగవోల్ శీమయందుల్లూరివాసు
యరయనెండ్లూరికోటయాఖ్యాప్రణీత। రచితమిదిచూచిగొనుముశ్రీరామ॥ (డెయిన
తే॥ అవనిసాధారణాఖ్యసంవత్సరమున। పుష్యశుక్లమసంక్రాంత్రిభోగియందు।
నరయద్రుష్టాంతనీతిశతకంబునమర। రచితమొనరించెగనుముశ్రీరామరామ॥

శ్రీరామ శ్రీరామ శ్రీరామ శ్రీరామ శ్రీరామార్పణమస్తు.

అర్పణ-యోషధీగణనిక.

౧. క॥ మురిపిండిపళముకొంగున। ధరియించినసందుతొలగుబాలింతలకున్॥
ధరదానినాగవల్లిన। బురడించినజాడ్యమొదలుపాలతికిరామా॥

౨. తె॥ ఆత్తిబిత్తిమూలమాభరణితారను। సక్రమమునతీసిచేర్చియున్న।
వస్యమగుమానవులునొదలుభూతములిలను। రామరామసార్వ॥

3. తె॥ శైవభూమినీలిచెలిరక్తకాశేరి। బాధలణచుదర్శిభానులందు।
చెట్టుఖండింపవలెశాస్త్రసమ్మతముగను। రామరామసార్వ॥

౪. క॥ కరిదృంగవృక్షమూలము। ధరిశార్యులపూజదీర్చిధరియించినయా।
నరుబాసిబ్రహ్మరాక్షస। వరభూతములాణకిబారువసుధనురామా॥

౫. గి॥ దర్శిభానులందుతగుపూజలొనరించి। పిండిబెండవేరుమండదీసి।
యదికడియముచేసియదినుంచిధరియించ। మగువఛిందుబిందుమానురామ॥

౬. గి॥ ధవళగురిగింజమూలంబుదర్శిభాను। లందుక్రమునతీసికడియమునచేర్చి।
చేతధరియించిననునాశిఛిందుబిందు। నొదలిమఖసంతుగననగునువిదరామ॥

౭. గీ॥ కడపచెట్టువేరుక లెగల్పి సాంబ్రాణి। ధూపమిడినతొలగుదురితపీడ।
ధవళవెంపలివేరుదాల్చిన మోహినీ। కామినీగ్రహములుకనలురామ॥

౮. క॥ కరిగురిగింజమూలమును। దరిశార్కులసుద్ధిచేసిధరియించినయా।
నరుబాసికలభూతము। లరచుచుధరబారువెనుకసరయకరామా॥

౯. క॥ కరికందస్రుక మంబున। దరిశార్కులదాల్చెనేనిదయ్యములొాదలున్।
కరిగంధకంబునటులను। ధరియించినభూతపీడదలగునురామా॥

౧౦. తే॥ పావురాలరెట్టపాకశుద్ధిగతినిన। భామముట్టుశూలబాసిధరణి।
గర్భమమరదాల్చికడుపుత్రవతియగు। రామరామసార్వ॥

౧౧. గీ॥ కాకిరెట్టమేలుగలిగించుమిధునమ్ముకు। కాకిరెక్కవైరగతులజేయు।
కాకివలననుశత్రుగర్వమణపగదగును। కాకిలోకమేలుకారిరామ॥

౧౨. క॥ ఖగపాదవృక్షదళమున। నగములుకల్లోలమందునతిరభసమునన్।
మగువలవశ్యంబగుదురు। కగువల్పిలమేలుకారిగదశ్రిరామా॥

౧౩. క॥ కలెగొట్టుమూలమిలపై। య్యాలఖరమాత్రమునసూరిహస్తాస్పదుడై।
బలునగ్ని జ్వాలలొాదవిన। మలయంబైతోచువేడిమసలకరామా॥

౧౪. క॥ శ్వేతార్కమూలవలుపిల। ఘాతకులిడుమర్లమందుకరిగించుధరన్।
చేతానుపానములచే। హాతపుచపలంబునణచువసుధనురామా॥

౧౫. క॥ కాసరగడ్డనుకలితో। భాసురముగనూరినూనెబరపియగ్రోలన్।
గాసిల్లిచెడినపిండము। దూసుకపడుగర్భపట్టుతొంగియురామా॥

౧౬. తే॥ వేపచెట్టునలక్ష్మివెలయునెల్లప్పుడును। కల్లగాదునిజముగాంచరాదు।
నల్లపూతవేపనమ్మతోపమానమగు। రామరామసార్వ॥

౧౭. గీ॥ కీశవల్లివిద్యకీశుడైవిత్తించు। కీశవల్లిజ్ఞానకీలుదెల్పు॥
పుట్టకీశవల్లిపుడమిజనవశ్యమగు। కీశవల్లివాయుకిరుపురామ॥

౧౮. పాలతిగర్భమునణగించుపుట్టతంబ। యల్లవాకుడుగర్భంబువెలయజేయు।
జ్ఞానమరియించుతంగెడుక్రమముగాను। మత్తుమరుపులభారతిమాన్పురామ॥

౧౯. క॥ చీటికేశ్వరాకురసమున। ఘటియించియపంచదారకల్పియుమరిదా।
గుటికలునుమూడుమ్రింగిన। మటుమాయంబగునుమర్లమందిలరామా॥

౨౦. గీ॥ ధాతమేడికాయదగ్గనుహరియించు। దానికల్లుమేహతపననణచు॥
దానిమూలంబిలనుదరిశార్కులనుతీసి। దాల్పశత్రుకదురుదాకురామ॥

౨౦. తే॥ ఎదురుబజనికి పూని విహరించు సాధునటు। చూచినట్టి శత్రుసాక్షి చెడునో।
దానిమునుపటితీయుతరిగాధమించనగు। రామరామసార్వ॥

తర్పణజ్ఞానగణనిక.

౧. గీ॥ పూసకూర్చినటుపుటకాదులను తెల్పి। అభయమిచ్చి సత్యమరయచూపి।
తన్ను చూపి శిష్యతనువులోగనుమన్న। వానిసద్గురుడనవలయు రామ॥
౨. గీ॥ మాటలాడనేర్చి మర్మంబులెఱిగియు। పూర్ణభక్తుడనగ పోసగుచుండి।
శ్రద్ధలేకను సేవజేయంగ శిష్యులు। దొంగదాసరనగ దోచు రామ॥
౩. గీ॥ ఎట్టిపనులనైన ఘట్టిగా విడనాడి। యట్టిపిసికి బొమ్మలను రజేసి।
యిట్టి లోకమనియు బనెఱింగినవాని। శిష్టశిష్యుడనగ జెల్లు రామ॥
౪. తే॥ గుణము లేకము జేసి గురుని తాలక్షించి। కనులు మూసి వాయుఘటన పరచి।
గగనమందున గురుని కళలెన్న లక్ష్యమగు। రామరామ॥
౫. గీ॥ లక్ష్యమనినను వెలిలోన లాఘవమున। లక్ష్యముంచు బెగురుశిష్యలక్షణంబు।
గురునియాజ్ఞను గమనించ గురియు గుత్తు। గుత్తు కీలకమయ్యెందుకొను రామ॥
౬. క॥ గురుడు మహాత్ముండయ్యును। పరశిష్యుడు తెలియనట్టివాడైన తొలిక।
పరిపూర్ణభావమొనరియు। గురుశిష్యులు మేలు బెందుకుంభిని రామా॥
౭. క॥ గురుశిష్యులెడను తెరనిడి। తెరదీసియు గురుని పూజదీర్చియు మరి దా।
తెరనుంచి గురుని కనుగొను। పరశిష్యుడు రాజయోగపరుడగు రామా॥
౮. గీ॥ దయయు క్షమయును సత్యంబు ధార్మికంబు। మౌనమును శక్తి స్త్రీ త్యాగమును గ్రహ
వెదకసత్యము నిష్కరనీతి తృప్తి। స్వచ్ఛతా క్రోధములు యోగసరణి రామ॥ (నిష్ఠ
౯. క॥ సత్యము దయ లోగి సదయుడు। సత్య శౌచమును కూర్పసమ్మతి దున నా।
సత్యము దయ శౌచము గల। నిత్యుండె బ్రహ్మవేత్త నిపుణత రామా॥
౧౦. తే॥ ఉత్తరేణి గింజలోన రబియ్యము జేసి। యావుపాలనొండి యారగించి।
ఆకలణచియు యోగమాచరింపగ దగును॥ రామరామసార్వ॥
౧౧. క॥ మూడార్దిదింటనిపిన। నాడియు నారింట మెలగియారొదలియు దా।
జోడుగని పదిటనొక్కటి। కూడిన వాడగును యోగి కుంభిని రామా॥
౧౨. తే॥ అటులచేయలేకనవనిదాసత్యమే। మార్గమను చు నెంచి మతిని బైద।
భక్తినుండినవాడు పరమార్థయోగులగు। రామరామసార్వ॥

౧౩. తే॥ సర్వకాలములసత్యమే ధర్మమని। నమ్మి దుష్ప్రవర్తనంబు లోరక। పరులకాపీడపకను బ్రతుకు సద్యోగియగు। రామరామసార్వ॥

౧౪. గీ॥ మరియునటులగాక మానమార్గమునుండి। యితరసంగతులనువిడచి ధరణి। కలిగినంతమండి ఘనతకెక్కినవారు। రాజయోగనిపుణులగును రామ॥

౧౫. గీ॥ మతిని సతతంబు సద్గురుమంత్రములను। పఠనచేయుచు లక్షించి భావమునను। వ్యంజనాదిని వేదనలమరజేయు। నతను మానసయోగియగునండ్రు రామ॥

౧౬. క॥ తనమంచి జగతిబాగడగ। గనుపించుచు తనదు మహిమ గనుపించకదా। గనుయోగమహిమనాతను। ఘనయోగమహాత్ముడనగ గాంతురు రామా॥

౧౭. తే॥ మరియు నెరుక భాషిమాన మేధరించి। నపలుడనగ నెగడి జగతియందు। తన్ను మరచినవారు దైవస్వరూపులగు। రామరామ॥

౧౮. క॥ అతివిద్యలందు జోరకను। మితభాషణుడయ్యు జగతిమధ్యసిమణిలో। సతతము దేముని గొల్చిన। యతనే తైజమోత్తుకాంతపలియగు రామా॥

౧౯. క॥ ఘనవిద్వత్తును గల్గియు। నినయంబును సత్యమెదను నమ్మి చెరించే। ఘను నెరగి ఘనజనంబులు। వెనువెంటను గొల్చు యోగియనిశ్రీ రామా॥

౨౦. గీ॥ భక్తిశ్రద్ధయు వినయంబు భావమందు। మనచి సాధుల సేవచేనుండియుండి। జ్ఞానమును పెంపయోగానుసరణు లెరిగి। నతను యోగోత్తముండనబరగు రామ॥

౨౧. క॥ తనశక్తి బయలుదోపక। నినయంబును యొరులకిడక నధ్యాత్మయుదా। జనుతరిన దెల్పువారలు। ఘనయోగమహావిభూతి గాంతురు రామా॥

హాలామగణనిక.

౧. ఉ॥ దానధురీణుడల్పదశదాకినయోడక నెల్లభంగులన్। పూనిచెరించి కీర్తమును పొందియ ధేచ్ఛమకొల్లలాడుటల్। హీనతగాద దట్లన ప్రవీణత మేఘము వార్ధి గ్రోలియా! కానన పీమపయ్యెడ దెకారుణితోజలరారు భూవరా॥

౨. చ॥ పరుషము మానిదుర్జనుడు పజ్జను కాచియు పిచ్చివానిగా। తరిమిన తిట్టినన్ పిదపత న్నినపాకము కాల్లకొగ్గియా। చరణపువ్రేలిమెట్టిలను చేకొనిపాయను వొంగరీతి గా। నెరిగియు లోభచార్యముల నేచునుక్రూరుడు రామభూవరా॥

౩. ఉ॥ నక్కసమాయమున్ మతినినమ్మిసకార్యము వేకబోయినన్। ఉక్కదు చిక్కనేని యటచీలిన గట్టిలుముక్కతోళ్లరే। ఒక్కనయేదా మొదటశింగప్రవాస మునాశ్రయించినన్। చక్కనిదంతముత్యములు చాలగ చిక్కవె రామభూవరా॥

౪. ఉ॥ [illegible]
[illegible] ... నతా। [illegible]
[illegible]। [illegible] రామభూవరా॥

౫. చ॥ చదువలకారణంబగులు తెలుపుటసాధులకూలవాడుటల్। గడువడితెప్పటల్ సుతకగాదనిపించుటకుండితంబుగా। నడువుటసత్యమెన్న కమలమూరకవాదులు చేయుచుండుటల్। బడుగులబట్టి మోచుటయు బల్క వలెన్ ప్పటరామభూవరా॥

శాంతిగణానిక.

దర్వా ముఖారి ఆట.

౧. రామనినునమ్మి నేరా నేర్తునీకరుణారాక నెట్టుబపోను। సామజములతో ద సామిదీ దురేగి సామగానములచే స్వామినిక్కరి జేర్చి। సోమభాస్కరులాదితారలు సాం దివిటీలను చుపట్టిరయ్యు। కామనంబును పీఠమందున ప్రేమ చేనినుచేర్చి వేడుక॥ రామ నినునమ్మి నేరా నేర్తు.

౨. భేరీభాంకారవక్కారవంబులతోడ బొంపారనాతో జేరినృత్యగీత జగీయమాను లైన రదతుంబురులు నాడుచు బాడగ। [illegible] గంధాక్షతలనిచ్చిరయ్యదిగ్విజయమని పాడుచు। సారెకును తాంబూలమిచ్చి యుసంతసంబున లేచి మ్రొక్కిరయ్యు॥ రామ

౩. పునుగుజవ్వాదిసంపెగనూనెయుత్తరుబుక్కాయి తైలంబులచేన దినికోజాదిపై పూసలమరించి। నానరకస్తూరికర్పూరంబునలుగిడి। పునుగుసుగుణ [illegible] గేహము పూనిపన్నీరను జలంబున దనస్నానము చేర్చి మెచ్చు తడినిపట్టునతీర్చి భక్తి తో॥ రామానినునమ్మి నేరా నేర్తు॥

౪. పట్టుపీతాంబరము మొలగట్టి వలెవాటు పట్టించు వట్టికట్టి। పట్టెనామము మధ్య బెట్టి శ్రీచూర్ణము బెట్టి కుండలము శిప్రభలభుజకీర్తులను పెట్టి హారకిరీటము నతల బెట్టి కేయూరాంగదంబుల బెట్టి పరిమళ లేపనంబుల బెనచి వర పుష్పంబులను దాలయు॥ రా

౫. ధూపదీపంబుల దీపింపనర్పించి దోషంబులడి సనాడి। పాపారకర్పూరదీపహారతులొసగి। దాపాడి మంత్రపుష్పవసంబులమరించి॥ [illegible] శాకము సొంపుల [illegible] జిలేబి [illegible] అపిరసభక్ష్యాన్నపానాదివ్యరసములతృప్తిపరచిరయ్యు॥ రామానినునమ్మి.

౬. చక్కారాముల తంగాలు పంటనొక్క [illegible] దీసి మనువులిచ్చి। చక్కగ సాపాదచయ మునొత్తుచు మెంచి। పెంక్కదండప్రములు మోదమున జోడించి। దిక్కునీవని చే తుకొనినను [illegible] నిక్కముగ కోటికోటి [illegible] శ్రీశ ప్రోవర॥ రామానినునమ్మి నేరా నేర్తునీకరుణారాక నెట్టుబపోను॥ రామా॥

శ్రీ శ్రీ శ్రీ రామార్పణమస్తు॥

10095